

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 38P/27/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120203713
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Linda Anovčinová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2120203713.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou Mgr. Lindou Anovčinovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: S. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpená procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, so sídlom J. Bottu 4, Trnava, dieťa rodičov - matka: H. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XXXX/XX, R., t.č. A. XX, R. a otec: S. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XXXX/XX, R., t.č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, za účasti starých rodičov zo strany otca: P. R., nar. XX.XX.XXXX a A. R., nar. XX.XX.XXXXX, obaja trvale bytom L. XXXX/XX, R., o návrhu matky na zmenu priezviska, zákaz styku a zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Návrh matky na zmenu priezviska maloletej zamieta.

II. Výživné otca na maloletú S. zvyšuje zo sumy 45,- Eur mesačne na sumu 70,- Eur mesačne s účinnosťou od 07.05.2020, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 28. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

III. Nedoplatok otca na zročnom výživnom za obdobie od 07.05.2020 do 30.04.2021 na maloletú S. v sume 292,25 Eur povoľuje otcovi zaplatiť k rukám matky v pravidelných mesačných splátkach po 20,- Eur spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že v prípade omeškania sa s plnením čo i len jednej splátky stane sa splatným celý dlh.

IV. Návrh matky na zákaz styku otca s maloletou zamieta.

V. Návrh matky na zákaz styku starých rodičov s maloletou zamieta.

VI. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 11P/14/2017-47 zo dňa 08.06.2017 v časti výšky bežného výživného otca na maloleté dieťa.

VII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka maloletej sa návrhom doručeným Okresnému súdu Trnava dňa 07.05.2020 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd udelil súhlas na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletej, zvýšil výživné otca na maloletú na sumu 150,- Eur mesačne a zároveň, aby súd zakázal styk otca s maloletou a takisto aj so starými rodičmi maloletej z otcovej strany. Návrh odôvodnila tým, že s otcom maloletej nežijú v spoločnej domácnosti a otec o ňu neprejavuje žiaden záujem, a to ani v platení výživného a ani osobný záujem. Uviedla, že naposledy bola výška vyživovacej povinnosti otca upravená v roku 2017 a odvtedy jej otec na výživu maloletej prispel len raz. Maloletá začala chodiť do školy, preto sa zvýšili jej výdavky.

Vyživovaciu povinnosť žiadal zvýšiť aj z dôvodu vyhrážok zo strany starých rodičov, že jej maloletú zoberú, aby nemuseli platiť výživné. Navrhla, aby sú zakázal styk otca a aj starých rodičov s maloletou.

2. Otec maloletej sa k návrhu matky písomne nevyjadril.

3. Starí rodičia vo svojom vyjadrení k návrhu matky tvrdenia matky popreli a zároveň uviedli, že matka maloletej zakazuje stretávanie so starými rodičmi.

4. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi obsiahnutými v spise, pripojeným spisom Okresného súdu Trnava sp. zn. 11P/14/2017, oboznámil sa najmä s rozsudkom č.k. 11P/14/2017-47, ako aj ostatným obsahom pripojeného spisu, vylúchom matky, otca a starých rodičov, ako aj s ostatnými listinnými dôkazmi, pričom zistil nasledovný skutkový stav:

5. Maloletá S. pochádza z partnerského vzťahu jej rodičov, ktorý nežijú v spoločnej domácnosti od februára 2016. Matka maloletej má priezvisko O. a maloletá má priezvisko po otcovi, R.. Okresný súd Trnava rozsudkom č.k. 11P/14/2017-47 zo dňa 08.06.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 11CoP/172/2017-62 zo dňa 25.10.2017 schválil dohodu rodičov, v zmysle ktorej bola maloletá S. zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach, otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 45,- Eur mesačne do 28. dňa v mesiaci k rukám matky a zároveň bol oprávnený stretávať sa s maloletou každý nepárny kalendárny týždeň v sobotu od 15.00 hodiny do 17.00 hodiny vždy za prítomnosti matky. Matka žila aj s maloletou v svojich rodičov a okrem nich tam bývali aj matkini súrodenci. Jej matka mala mesačný príjem z opatrovateľského príspevku vo výške 1.100,- Eur a otec z výkonu pracovnej činnosti vo výške 700,- Eur. Brat nepracoval, hľadal si prácu a obe sestry mali príjem z pracovného pomeru vo výške 500,- Eur mesačne. Rodičom na bývanie neprispievala, pretože na to nemala dostatok finančných prostriedkov. Úvery ani pôžičky nemala, nebola vlastníčkou nehnuteľnosti alebo hnuiteľnej veci vyššej hodnoty. Privyrábala si občasnými brigádami, pričom jej príjem bol vo výške okolo 400,- Eur mesačne. Poberala rodičovský príspevok na maloletú, iný príjem nemala. Maloletá nenavštevovala materskú školu. Otec maloletej býval u rodičov, pričom v ich spoločnej domácnosti zároveň býval aj jeho synovec. Jeho otec mal mesačný príjem z dôchodku vo výške 180,- až 200,- Eur a matka poberala aktivačný príspevok vo výške 200,- Eur. rodičom na bývanie neprispieval, pretože bol bez práce. Žil z brigád, kde mesačne zarobil okolo 120,- Eur.

6. Z odpovede Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce zo dňa 21.07.2020 vyplýva, že otec maloletej bol pracovne zaradený od 02.10.2018 do 05.02.2019 a od 15.02.2019 do 15.05.2019 na pracovisku obuvníckeho charakteru. Z dôvodu slabšej pracovnej morálky bol z uvedeného pracoviska vyradený. Aktuálne nie je pracovne zaradený z dôvodu nedostatku pre neho vhodných pracovných príležitostí. Za vyššie uvedené obdobie dosiahol príjem vo výške 175,91 Eur v čistom.

7. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava zo dňa 10.03.2021 vyplýva, že matka maloletej býva v 3-izbovom byte s kuchyňou a príslušenstvom, ktorý je v osobnom vlastníctve otca partnera matky. Matka a maloletá žijú spolu s partnerom matky, jeho otcom a bratom, majú k dispozícii jednu izbu. Nedostatky počas šetrenia neboli zistené. Maloletá je žiačkou 1. ročníka na Základnej škole, R.. Sledovaná je v kožnej ambulancii pre psoriázu a v psychiatrickej ambulancii z dôvodu hyperaktivity. Zvýšené výdavky má matka v súvislosti s masťami a krémami na psoriázu, liečba jej moc nezaberá, preto skúša i alternatívnu bylinnú liečbu. V súčasnosti určené výživné na maloletú vo výške 45,- Eur otec neplatí, matka pobera náhradné výživné. Začala brigádnicke pracovať v spoločnosti FM Logistic s.r.o. Sereď ako balička a jej príjem by mal byť asi 130,- Eur v čistom za týždeň. Počas šetrenia bol zároveň vykonaný pohovor s maloletou, ktorá bola čisto oblečená, upravená a učesaná.. Maloletá vedela svoje krstné meno a svoje priezvisko. Nevedela uviesť presnú adresu, kde teraz býva ani priezvisko matky uviesť nevedela. O. by sa chcela volať z dôvodu, že je to pekné meno. Uviedla, že otca nepozná, ani nevedela uviesť ako vyzerá.

8. Z lustrácie rodičov v Registri obyvateľov SR, v Sociálnej poisťovni, v databáze ZVJS a z odpisu registra trestov vyplýva, že obaja rodičia maloletej sú slobodní a majú jednu vyživovaciu povinnosť k maloletej S.. Matka má aktuálne uzavretý pracovný pomer od 20.04.2021 so zamestnávateľom SLOVCLEAN a.s. V období od 24.11.2020 do 16.04.2021 pracovala na základe dohody o pracovnej činnosti pre 5 zamestnávateľov. Jej vymeriavací základ podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni bol za uvedené obdobie

vo výške 396,44 Eur. Otec maloletej má v odpise registra trestov 7 záznamov, pričom naposledy mu bol uložený trest rozsudkom Okresného súdu Trnava sp.zn. 9T/1/2018 zo dňa 17.05.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp.zn. 6To/65/2018 zo dňa 04.09.2018 nepodmienečný trest odňatia slobody na 8 rokov 8 mesiacov v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia pre trestný čin lúpeže podľa 188 ods. 1 a 2 písm. c) a § 20 Trestného zákona. Trest vykonáva v ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, pričom výkon trestu má do 04.04.2026.

9. Matka vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že s otcom maloletej nežije v spoločnej domácnosti približne 6 rokov. Poprela tvrdenia otca, že by sa o maloletú staral do jej troch rokov. Maloletá bola vždy v jej starostlivosti, otec sa s ňou stretával, avšak často bol pod vplyvom omamných látok. Maloletá chce mať jej priezvisko. Stará sa o ňu len ona, a preto chce, aby mala priezvisko po nej. Pracuje brigádne a jej príjem je približne 300,- až 400,- Eur mesačne. Býva v trojizbovom byte s maloletou, býva tam 5 osôb. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Nehnuteľnosť ani hnuťelnú vec vyššej hodnoty nevlastní. Maloletá navštevuje 1. ročník ZŠ, platí 45,- Eur obedy, 15,- Eur družinu a ZRPŠ. Maloletá má zhoršený zdravotný stav, má psoriázu a musí jej zakupovať špeciálne šampóny, mastičky jej predpisuje lekár. Maloletá bude navštevovať aj psychiatra z dôvodu jej správania. Platený krúžok nenavštevuje. S otcom sa nestretáva už asi 4 roky, nakoľko otec je vo výkone trestu odňatia slobody. Predtým sa stretávali raz za čas. So starými rodičmi sa tiež nestretáva, nakoľko sa s nimi ani nepozná. Nestrela sa s nimi už dlhšiu dobu, nevie prečo sa s nimi maloletá stretávať nechce. Nevydrží u nich a plakávala, keď u nich bola.

10. Otec vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že nesúhlasí s návrhom matky na zmenu priezviska a takisto ani so zákazom stretávania. Maloletá je jeho dieťaťom a nie je dôvod, aby sa jej menilo priezvisko. Zákaz stretávania tiež nie dôvodný, nakoľko je výkone trestu a takisto nie je dôvodné zakazovať styk maloletej s jeho rodičmi. So zvýšením výživného na 100,- Eur nesúhlasí, vedel by uhrádzať výživné vo výške 60,- Eur mesačne. Vo výkone trestu odňatia slobody je od 04.08.2017, nie je pracovne zaradený. V ústave kde vykonáva trest je možné sa zamestnať len v oblasti šitia, avšak z tohto bol vyradený, a preto aktuálne možnosť príjmu nemá. Pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody pracoval brigádne, mal príjem 150,- až 200,- Eur týždenne. Hnuťelný ani nehnuteľný majetok nevlastní. Má ukončené zakladené vzdelanie, naposledy pracoval ako operátor výroby, neskôr vykonával pomocné práce. Trest vykonáva pre trestný čin lúpeže spolupáchatelstvom. Pred nástupom na výkonu trestu sa stretával s maloletou pravidelne, aktuálne sa s maloletou nestretáva. V čase jeho nástupu mala maloletá 4 roky. Naposledy jej písal list, keď mala narodeniny. Nevidel dôvod na zmenu priezviska, keďže ho maloletá má rada aj napriek tomu, že je vo výkone trestu. Pokiaľ žili v spoločnej domácnosti s matkou maloletej o maloletú sa staral.

11. Stará matka vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že maloletú vídava každý deň, nakoľko vodi do školy vnuka, ktorý navštevuje tú istú školu ako ona. Maloletá s ňou nekomunikuje. V minulosti mala maloletá voči nej nevhodné správanie, aktuálne sa na ňu usmeje, nevhodne sa už nespráva. V čase keď maloletá bývala u matky a otec už bol vo výkone trestu, nosila jej darčeky. Do ich domácnosti aktuálne nechodí.

12. Starý otec vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že maloletú vídava tak ako jeho manželka, nakoľko vnuka vodia do školy spolu. Maloletá sa na nich pozrie, usmeje sa a uteká preč. Po presťahovaní sa matky aj s maloletou k jej aktuálnemu partnerovi došlo k prerušeniu väzieb s maloletou. S matkou maloletej nie sú v kontakte, nezdravia sa, ani spolu netelefonujú.

13. Procesný opatrovník maloletej vo svojom vyjadrení uviedol, že vzhľadom na základe vykonaného dokazovania a doterajšieho priebehu konania sa návrh matky na zákaz styku javí ako nedôvodný, keďže otec pred nastúpením do výkonu trestu sa s maloletou stretával, čo potvrdila aj matka a aj vzhľadom na skutočnosť, že otec je aktuálne vo výkone trestu. Čo sa týka zmeny priezviska maloletej, vzhľadom na vykonaný pohovor nie je jednoznačne zrejmé, či bola prejavovaná vôľa maloletej, nakoľko otca si vo svojom veku nepamätá. Návrh matky na zvýšenie výživného sa im javí byť dôvodný a odporúčajú súdu v tejto časti návrhu matky vyhovieť a výživné zvýšiť na sumu 60,- Eur mesačne.

14. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí

maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

15. Podľa § 24 ods. 4 ZR, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

16. Podľa § 25 ods. 1 ZR, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

17. Podľa § 25 ods. 2 ZR, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

18. Podľa § 25 ods. 3 ZR, Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

19. Podľa § 25 ods. 5 ZR, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

20. Podľa § 26 ZR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

21. Podľa § 28 ods. 1 ZR, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

22. Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

23. Podľa § 28 ods. 3 ZR, rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

24. Podľa § 35 ZR, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

25. Podľa § 43 ods. 1 ZR, maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

26. Podľa § 62 ods. 1 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

27. Podľa § 62 ods. 2 ZR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

28. Podľa § 62 ods. 4 ZR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

29. Podľa § 62 ods. 5 ZR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

30. Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

31. Podľa § 76 ods. 1 ZR, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

32. Podľa § 77 ods. 1 ZR, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

33. Podľa § 78 ods. 1 a 3 ZR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

34. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

35. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

36. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

37. Podľa § 232 ods. 2 a 3 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

38. Podľa § 40 CMP, súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, aj vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu.

39. Predmetom konania je návrh matky na udelenie súhlasu na zmenu priezviska maloletej, návrh na zvýšenie výživného a na zákaz styku s otcom a starými rodičmi s otcovej strany.

40. V prvom rade sa súd zaoberal návrhom matky na udelenie súhlasu na zmenu priezviska maloletej z priezviska R. na O., keď vzhľadom na vykonané dokazovanie dospel k záveru, že návrh matky v tejto časti nie je dôvodný. Treba zdôrazniť, že zmena priezviska maloletého dieťaťa je značným zásahom nielen do práv rodiča, ale aj do práv maloletého dieťaťa. Ak sa rodičia nedohodnú na priezvisku maloletého dieťa, môže dať súd jednému z nich súhlas k podaniu žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa, ak sú pre také opatrenie vážne dôvody (Sb. Rozh. č. 45/1955). Priezvisko dieťaťa je súčasťou jeho identity, a to už od narodenia a je dôvodné, aby sa akékoľvek konanie o zmene priezviska viedlo iba výnimočne z dôležitých dôvodov a v súlade so záujmom dieťaťa. V prejednávanej veci súd existenciu tak vážnych dôvodov pre zmenu priezviska maloletej nezistil. Je pravdou, že otec maloletej sa aktuálne nachádza vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselný trestný čin, ale len tá samotná skutočnosť nie je dôvodom na zmenu priezviska maloletej. V konaní nebolo preukázané, že by otec o maloleťu pred

jeho nástupom do výkonu trestu odňatia slobody neprejavoval žiaden záujem. Samotná matka uviedla, že do nástupu na výkon trestu sa otec s maloletou stretával. Rodičovské práva a povinnosti k maloletej boli upravené rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 11P/14/2017-47 zo dňa 08.06.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 11CoP/172/2017-62 zo dňa 25.10.2017 a od 04.08.2017 otec maloletej vykonáva trest odňatia slobody v ústave na výkon trestu. Otec svoje rodičovské práva aktuálne nevykonáva z objektívnych dôvodov, keďže je vo výkone trestu. S maloletou sa nestretáva, ale posielala jej pravidelne k narodeninám pohľadnicu. Maloletá si vzhľadom na jej vek v čase nástupu otca na výkon trestu nepamätá. Avšak vedela uviesť svoje meno aj priezvisko. Naproti tomu sa nevedela jednoznačne vyjadriť k priezvisku matky. Neskôr síce uviedla, že by sa chcela volať O. (tak ako matka), ale len z dôvodu, že je to pekné meno. Súd v danej veci prihliadal na vyjadrenie maloletej vzhľadom na jej vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor a mal za to, že maloletá je so svojim menom a priezviskom stotožnená a nebolo by v jej záujme, aby za danej situácie došlo k zmene jej priezviska. Súd zároveň nepovažoval za dôvodné vykonať pohovor maloletej na Referáte poradenskopsychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, pretože by to vzhľadom na vyjadrenie poskytnuté maloletou počas vykonaného pohovoru s prihliadnutím na vek jej nebolo hospodárne a účelné. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov, súd návrh matky na udelenie súhlasu na zmenu priezviska maloletej vo výroku I. ako nedôvodný zamietol.

41. Ďalej sa súd zaoberal návrhom matky na zvýšenie výživného, ktorý bol podľa názoru súdu podaný dôvodne. Súd porovnávajú pomery maloletej a jej rodičov v čase ostatnej úpravy, ku ktorej došlo rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 11P/14/2017-47 zo dňa 08.06.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 11CoP/172/2017-62 zo dňa 25.10.2017, dospel k záveru, že došlo k zmene pomerov odôvodňujúcej zvýšenie výživného zo strany otca na maloletú. Maloletá S. je žiačkou 1. ročníka základnej školy a má zvýšené výdavky so zdravotným stavom z dôvodu jej liečby na psoriázu. Od poslednej úpravy výživného od roku 2017 vyrástla, je staršia takmer o 4 rokov, fyzicky i duševne vyspelejšia, v dôsledku čoho sa úmerne veku podstatne zvýšili aj náklady spojené s uspokojovaním jej odôvodnených hmotných potrieb (ošatenie, obuv, strava, školské potreby a podobne) ako i ďalších potrieb pre jej výchovu, vývoj a výživu. Maloletá bola v čase poslednej úpravy 4 ročným dieťaťom, nenavštevovala predškolské zariadenie ani jasle, došlo k zhoršeniu jej zdravotného stavu, keďže jej bola diagnostikovaná psoriáza, zároveň začala navštevovať prvý stupeň základnej školy. K zmene došlo aj na strane matky, ktorá má okrem rodinných prídavkov na maloletú príjem z brigád, približne vo výške 300,- až 400,- Eur mesačne. Od apríla 2021 má uzavretý pracovný pomer. Je stále slobodná, ale žije s partnerom v domácnosti partnerovho otca. Nemá úvery ani pôžičky a nie je vlastníčkou žiadnej nehnuteľnosti ani hnuťelnej veci vyššej hodnoty. Nepribudla jej žiadna ďalšia vyživovacia povinnosť. U otca maloletej došlo k zmene pomerov v tom smere, že aktuálne vykonáva nepodmienečný trest odňatia slobody, pričom mu zostáva vykonať ešte takmer 5 rokov. V ústave na výkon trestu nemá možnosť byť pracovne zaradený, pretože z práce, ktorú vykonával bol vyradený a inú prácu mu v danom ústave nevedia poskytnúť. Aj otec maloletej je stále slobodný a nepribudla mu ďalšia vyživovacia povinnosť.

42. Pri určovaní výšky výživného otca na maloletú súd postupoval podľa § 75 ZR, z ktorého ustanovenia vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného dieťaťa, jednak na strane povinného, v tomto prípade otca. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby dieťaťa pritom nezahŕňajú iba najnákladnejšie potreby, za ktoré sa považuje stravovanie, bývanie, obliekanie sa, ale aj širšie potreby, zdravotné, kultúrne, súvisiace s dochádzkou do školy, prípravou na budúce povolanie, s trávením voľného času a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Na strane oprávneného rodiča (matky v prejednávanej veci) sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti, majetkové pomery, počet vyživovaných osôb. Na strane povinného rodiča (otca v prejednávanej veci) sa prihliada najmä na jeho schopnosti, faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, t. j. na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinného rodiča podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že rodič sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

43. S poukazom na vyššie uvedené, súd pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti otca vychádzal z potenciálneho príjmu otca (porov. nález Ústavného súdu ČR sp.zn. IV. ÚS 1181/2007, príp. rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 25CoP/14/2019-59 zo dňa 30.04.2019 alebo Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.02.2019, sp. zn. 3 Cdo 236/2018), ktorý je schopný dosahovať, nakoľko skutočnosť, že aktuálne nemá žiaden príjem si zavinil sám. Podľa názoru súdu vzhľadom na vzdelanie otca, ako aj jeho predchádzajúce pracovné skúsenosti v jeho možnostiach a schopnostiach je dosahovať príjem najmenej vo výške minimálnej mzdy, t.j. aktuálne pre rok 2021 vo výške 623,- Eur v hrubom, 508,44 Eur v čistom. Súd ďalej dodáva, že v súvislosti s určením, resp. zvýšením výšky výživného zo strany povinného rodiča je potrebné uviesť, že neexistujú záväzné kritériá pre jeho určenie a vždy sa vychádza z individuálneho posúdenia. Súd musí vždy zhodnotiť, jednak oprávnené výdavky maloletého dieťaťa a jednak zárobkové a majetkové schopnosti rodičov. Pri určovaní samotnej výšky súd prihliadol na tú skutočnosť, že maloletá má bežné výdavky primerané veku, zvýšené výdavky má v súvislosti s liečbou jej kožného ochorenia (psoriáza), žiadne ďalšie vyživovacie povinnosti otca a matky, keď vzal do úvahy výkon trestu otcom maloletej, ako aj majetkové a finančné možnosti matky maloletej a jej osobnú starostlivosť o maloletú. Výšku vyživovacej povinnosti na maloletú S., určil vo výške 70,- Eur mesačne, keď takto určené výživné sa súdu javí ako adekvátne vzhľadom na pravidelné a odôvodnené výdavky maloletej. Súd zároveň poznamenáva, že vyživovacia povinnosť na maloleté dieťa prináleží obom rodičom, t.j. nielen tomu rodičovi, ktorý dieťa nemá vo svojej osobnej starostlivosti. Po zvážení všetkých vyššie uvedených skutočností súd dospel k záveru, že takto ustálená výška výživného korešponduje aktuálnym potrebám maloletého dieťaťa a zodpovedá aj kritériám Zákona o rodine. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov považoval súd návrh matky v časti zvýšenia výživného na maloletú za čiastočne odôvodnený, a vo výroku II. rozsudku zvýšil výživné otca na maloletú zo sumy 45,- Eur mesačne na sumu 70,- Eur mesačne.

44. Súd zvýšil výživné otca na maloletú od 07.05.2020, kedy bol súdu doručený návrh matky, v ktorom žiadala upraviť výšku výživného na maloletú (t.j. odo dňa podania návrhu matkou v súlade s § 77 ods. 1 veta druhá ZR). V dôsledku zvýšenia výživného odo dňa 07.05.2020 súd vo výroku III. vyčíslil otcovi nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 07.05.2020 do 30.04.2021 v sume 292,25 Eur (823,50 Eur - 531,25 Eur), keď otec mal za uvedené obdobie zaplatiť výživné na maloletú vo výške 823,50 Eur (pomerná časť za máj 2020 vo výške 53,50 Eur + za 11 mesiacov vo výške 770,- Eur; jún 2020 až apríl 2021 po 70,- Eur, t.j. 11 x 70,- Eur), pričom otec v zmysle predchádzajúcej úpravy mal uloženú povinnosť za dané obdobie uhradiť výživné vo výške 531,25 Eur. Uvedený nedoplatok na zročnom výživnom súd povolil otcovi zaplatiť v splátkach vo výške 20,- Eur mesačne splatných spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, keď súd rozhodol v súlade s § 232 ods. 3 a 4 CSP, pričom zohľadnil výšku určeného výživného, majetkové pomery otca a tiež skutočnosť, aby bol dlh zaplatený najneskôr do troch rokov.

45. Súd sa ďalej zaoberal návrhom matky na zákaz styku maloletej s otcom a so starými rodičmi z otcovej strany. Matka odôvodňovala svoj návrh na zákaz styku len tou skutočnosťou, že otec maloletej je vo výkone trestu, starí rodičia sa mali matke vyhrážať, že jej maloletú zoberú proti jej vôli, aby nemuseli platiť výživné a napokon ešte tým, že maloletá sa s nimi stretávať nechce. Hlavným účelom styku rodiča s dieťaťom je, aby zostal zachovaný vzťah maloletého dieťaťa a rodiča, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti, pričom právu styku rodiča s dieťaťom korešponduje právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, ako aj právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných väzbov. Na obmedzenie tohto práva musia existovať skutočne výnimočné okolnosti na strane dieťaťa. Tieto musia byť natoľko závažné, že ochrana záujmu dieťaťa vyvolala potrebu obmedziť prirodzený kontakt. Aj v prípade ak by súd pristúpil k takémuto výnimočnému riešeniu danej situácie, musel by prijať opatrenia na jej riešenie (napr. asistovaný styk dieťaťa s rodičom za prítomnosti nezúčastnenej osoby a pod.). V prejednávanej veci však súd existenciu takýchto výnimočných okolností nezistil. Prípadným dôvodom na zákaz styku otca s maloletou môže byť potenciálna ujma na fyzickom alebo psychickom zdraví dieťaťa, čo ale v konaní preukázané nebolo a netvrdila to ani matka maloletej. Otec maloletej sa nachádza v ústave na výkon trestu odňatia slobody, kde vykonáva nepodmienečný trest a svoje právo na realizovanie styku s maloletou aktuálne ani nevyužíva z objektívnych dôvodov. Vzhľadom na zistený skutkový stav súd nevidel dôvod na zákaz styku otca s maloletou, a preto návrh matky ako nedôvodný vo výroku IV. zamietol. Z rovnakých dôvodov nepovažoval súd za dôvodný návrh matky na zákaz styku so starými rodičmi, keď v konaní nebolo preukázané, že by sa voči maloletej dopustili takého konania, ktoré by zasahovalo do telesnej, prípadnej duševnej integrity maloletej. Tvrdenie matky o vyhrážkach

a únose maloletej neboli preukázané a doterajšie konanie starých rodičov v žiadnom prípade ani tomu nenasvedčuje. Starí rodičia maloletú vidávajú takmer každý deň, nakoľko vodia do školy ich druhého vnuka, ktorý navštevuje tú istú školu ako maloletá. Súd preto vo výroku V. zamietol aj návrh matky na zákaz styku maloletej so starými rodičmi.

46. Týmto rozsudkom súd v súlade s § 121 CMP zmenil vo výroku VI. rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 11P/14/2017 zo dňa 08.06.2017 v časti výšky výživného otca na maloletú.

47. Podľa § 58 zákona CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

48. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

49. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 CMP, keď vo výroku VII. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporovcých konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v § 53 a nasl. CMP, ani nezistil také okolnosti prípadu, kedy by malo byť priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov konania považované za spravodlivé.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP, § 357 písm. m) CSP).

Odvolanie podané otcom, starou matkou a starým otcom by nebolo právne účinné, nakoľko uvedení účastníci konania sa práva podať odvolanie výslovne vzdali do zápisnice na súde po vyhlásení rozhodnutia.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku, možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.